

AINEKAVA KUUSTE KOOL

I Ainevaldkond „Kunstiained“

1. Üldalused

1.1. Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja seda järjekindlalt hoida. Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ning väljendub selles, et põhikooli lõpuks õpilane eakohaselt:

- 1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
- 3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
- 6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

1.2. Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mida õpitakse 1.–9. klassini. Ainekavades kirjeldatud õpitulemuste saavutamiseks on õppeainete arvestuslikud nädalatunnid kooliastmeti järgmised:

õppeaine	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
kunst	4,5	3	3
muusika	6	4	3

Õppeainete nädalatundide jagunemine kooliastmete sees ja õppesisu klasside kaupa on kindlaks määratud kooli õppekavas arvestusega, et õpitulemused ning kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud on saavutatavad.

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipartnerid kogu elu jooksul. Kunstiained rõhutavad õppekoondumist viie põhimõtte ümber:

- 1) kunste on vaja tõlgendada. Tõlgendamise puhul on alati võimalik lähtuda erinevatest vaatepunktidest ja ootustest. Isiklik kogemus kasvatab kogemuse tähenduslikkust õpilase jaoks. Kunsti ja muusika õppimisel on vaja toetada tõlgendamisoskust;
- 2) kunstid toetavad mitmekülgset loovust. Kunstidega tegelemine põhikoolis toetab õpiloovust (uudsed tähenduslikud kogemused ja nende mõtestamine, uurimis- ja refleksioonioskused) ning argiloovust (fantaasia, maailma uudne mõtestamine enda jaoks, uudne toimimisviis igapäevaelus);
- 3) kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunsti ja muusika õppimine põhikoolis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset) ning nautida seda samavõrra nagu teiste oskusi või meisterlikkust. Kunstiainetel on tähtis osa muutuvates oludes isiklikku ja ühiskondlikku heaolusse panustava inimese kujundamisel;
- 4) kunstitegevustes toetatakse sügavama kognitiivse võimekuse kujunemist. Õppimine (sh musitseerimine ja visuaalkunst, kuid ka performatiivsete kunstide loomine) on sügavam, kui see toimub terviklikult nii keha kui ka vaimu ja eri meelte koostöös;
- 5) kunsti ja muusikaga järjepidev tegelemine toetab õppija eneseusalduse kujunemist ning eneseväärikust. Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada kognitiivseid oskusi, nt loovat ja kriitilist mõtlemist, refleksiooni- ja analüüsioskusi, samuti mittekognitiivsed oskusi, nt avatust, otsustusvõimet ja riskijulgust.

Valdkonnasisene lõiming tugineb kunsti ja muusika kokkupuutepunktidele. Kunst ja muusika jagavad sarnaseid baasmõisteid, mille sisu on aga erialade väljendusvahenditest lähtuvalt ainuomane. Seetõttu on kunsti ja muusika lõimingukeskmeks ühised aspektid:

- 1) teose, autori ja loomingu määratlus;
- 2) esitus ja tõlgendus (interpreteerimine) ning kriitika;
- 3) ajalooliselt interdistsiplinaarsed kunstid (sõna-, muusika- ja tantsuteater, film);
- 4) nüüdisaegsed mitmemeelelised kunstinähtused (video ja performance, meie aja tsirkus, installatiivne, uusmeedia kunst jms).

1.4. Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks

Kunsti ja muusika õppimise kaudu toetatakse õpilastes kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Üldpädevuste saavutamist toetab õppeainete eesmärgipärane lõimimine teiste valdkondade õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi eri olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust. Seejuures on väga oluline aineõpetajate süsteemne ja järjepidev koostöö õpilase kogu õppeaja vältel. Üldpädevuste kujundamise ning läbivate

teemade käsitlemise ja lõimingu korraldamise põhimõtted on määratu kooli õppekava üldosas ning rakendamine täpsustatud valdkonnakavas.

1.5. Õppe kavandamine ja korraldamine

Õpet kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava üldpädevustest, kooli väärtustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatuse rõhuasetustest ning läbivate teemade ja lõimingu rakendamise põhimõtetest. Õpetajate koostööna:

- 1) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalset eripära ja isikupäraseid erivõimeid, kasutatakse diferentseeritud ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust, pakutakse õpiabi ja tuge õpivalikutes;
- 2) võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas, kunsti ja muusika didaktika nüüdisaegseid käsitlusi;
- 3) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 4) võimaldatakse õpet nii iseseisvalt kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi ning suunatakse tegema valikuid;
- 5) kaasatakse õpilasi õppe kavandamisse, eesmärkide ja taotletavate õpitulemuste saavutamise viiside ning hindamiskriteeriumide läbiarutamiseks;
- 6) kavandatakse piisavalt aega terviklike õppeühikute, mitmeid osaoskusi arendavate ning õppijate jaoks tähenduslike tulemusteni viivate õppeülesannete täitmiseks;
- 7) rakendatakse uurivat õpet, kasutatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid tegevusi;
- 8) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 9) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti- ja multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel, kontsertidel, teatrites, näitustel, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, raamatukogudes jm;
- 10) võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitus oleks võimalikult elulähedane, õpilasele eakohane ja tähenduslik; seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

1.6. Hindamine

Hindamine kunstiainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatud, kunsti ja muusika ainekavas esitatud õpitulemused ning kooli kehtestatud hindamisjuhised.

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse sõnaliste hinnangutena.

Kunstiainete valdkonnapädevuse omandamisel on oluline roll kujundaval hindamisel, mis toetab õpilase eneseusku ja innustab teda oma võimeid arendama. Kujundava hindamise kaudu saab õpilane temale arusaadaval viisil esitatud suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kujundava hindamise rakendamist toetab õppeolukorras tehtud tööde õpilasepoolne dokumenteerimine näiteks kavandite, jooniste, õpimapi, blogina vms.

Kunstiainetes väärtustatakse harjutamist. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse kujundava hindamise vältel järgmistele aspektidele:

- 1) loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemi lahendamisoskused, refleksioon);
- 2) huvi ja nii õppest kui ka kunsti- ja kultuurielust aktiivse osavõtu toetamine;
- 3) isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
- 4) sallivuse areng ja silmaringi avardamine.

Kooli õppekava kehtestatud hindamisjuhiste arvestatakse tunnist osavõtu aktiivsust ja tunnivälist muusikategevust (nt osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil). Kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, lähtudes õppest kui tervikust ja taotletavatest õpitulemustest, seejuures arvestatakse, et hinnetel võib olla sõltuvalt töö mahust erinev kaal.

1.7. Õppekeskkond

Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse riikliku õppekava alusväärtustest ning luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu.

Kunstiainete pädevuse kujunemise eeldus on õppimist, loovust ning eneseväljendust toetav sotsiaal-emotsionaalne, vaimne ja füüsiline õppekeskkond, mis peab soodustama õpilase iseseisvust, olema kaasav, piisavalt struktureeritud ning eakohane, mis on loovuse ja originaalsuse arendamisel ning avaldumisel oluline.

Kunstiainete õppimise füüsilise õppekeskkonna tagab kool, võimaldades õpet ruumis, mis on varustatud kvaliteetsete, õpilastele kokkulepitud korras kättesaadavate töövahendite ja materjalidega vabaks kasutamiseks, et toetada valikute tegemise oskust ja loovat eneseväljendust. Õpe toimub ka autentsetes keskkondades, linnaruumis, kontserdisaalides, näituse- ja etendusasutustes, kooli ümbruses, paikkonna kultuuriasutustes ja mujal.

Kunsti õpetamiseks on vaja:

- 1) iseseisvaks ja rühmatöökaks vajalikku pinda eri formaadis tööde, ka suure formaadiga tööde tegemiseks;
- 2) 500-luksise päevavalgusspektriga valgustust tööpinnaal ning käte ja töövahendite puhastamise võimalust;
- 3) reguleeritava kõrgusega molberteid või laudu koos joonistusalaustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalust;
- 4) kunstiraamatuid, ajakirju ja teatmeteoseid;
- 5) videoprojektori, foto- ja videokaamerate, arvutite, skanneri ja printeri kasutamise võimalust ning internetiühendust.

Muusika õpetamiseks on vaja:

- 1) muusikategevusteks (sh rühmatöökaks ja liikumiseks) sobivat teisaldatava mööbliga piisavalt ventileeritavat ruumi;
- 2) mitmesuguseid vahendeid: klaver, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) musitseerimiseks vajalikke pille: Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või väikekanded, akustilised kitarrid, ukuleled vm; 4) tehnovahendeid kontakt- ja digiõppe korraldamiseks: fono- ja videoteek, kohased voogedastusplatvormid; salvestatud muusika esitamise vahendid (muusikakeskus hifi, arvuti + kõlarid); muusika õppimiseks ja loomiseks sobivad rakendused (äpid), nt noodistusprogramm, salvestusprogramm jt; videoprojektor.

2. Ainekavad

2.1. KUNSTIÕPETUS Kuuste kool

Tundide maht on toodud Kuuste Kooli õppekava üldosas p 3.2

2.1.1. Õppeaine kirjeldus

Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igapäevale. Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

Õppeaine lähtealused on:

1) Maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine. Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikke ja kavandatud artefakte (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia, muruplatsi niitmine ja sissetallatud teerada, aja jooksul kujunenud kodusisustus jne). Visuaalkultuuris on teadlik toimimine seotud 6 suhtlusega, erinevate sõnumite ja tähenduste loomise, säilitamise, muutmise ja edastamisega; nii esteetiliselt mitmekesise keskkonna kui ka emotsionaalse ja intellektuaalse keskkonna loomisega ning majanduse toimimise ja majanduslike väärtuste loomisega. Kunstipädevuse omandamist toetab maailma kunsti ja visuaalkultuuri käsitlemine nii nüüdisaegses kui ka ajaloolises kontekstis;

2) Kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng, mis võivad ühiskonda ka proovile panna. Kunstis kui visuaalkultuuri kitsamas osas luuakse uut inimkogemust, väljendust ja tähendusi teadlikumalt ning sihipärasemalt, suhestudes valdkonna eripäraga, otsinguliselt ja eksperimenteerivalt. Kunsti pidev uuenemine peegeldab muutusi nii teadustes kui ka ühiskonnas, väärtustes ja hoiakutes. Kunst tohib võtta endale fantaasia, moraali ja ühiskondlike kokkulepete piire kompava ning nihutava rolli, et mõtestada ja arutleda, ka katsetada erinevaid ettekujutusi ja võimalikkusi;

3) Õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuja, kes toetab õpilasi kultuuri muutavas mitmekesisuses. Täpsema õpisisu valib õpetaja, kes juhib õpet ja õpikeskkonna loomist. Õpetaja enda hoiakud, avatus ja sallivus, mitmetähenduslikkuse ja muutlikkuse taluvus, aktiivses dialoogis ja mõtestatuses olemine vana ja uue kunstiga on äärmiselt olulised. Kunstiaine ise on samuti seotud pidevate muutustega – uue kunstiloominguga, uute avastustega kunstiajaloo, seniste väärtuste ümberhindamisega ühiskonnas, uute väärtuste leidmise ja loomisega. Kunsti õppeainet on võimalik üles ehitada eri kunstikäsitlustele tuginedes. Valdkonnast saab ehedama pildi, kui õppijad ja õpetaja võivad mõtiskleda mitme kunstikontseptsiooni üle ning teadvustada kunsti loomise ja hindamise eri aluseid (nt funktsionaalne, realistlik, idealistlik, estetistlik, kontseptuaalne, pragmaatiline, institutsionaalne jne);

4) Kunsti õppeaines on võrdselt oluline nii kunstikogemus kui ka õppimiskogemus. Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguline ja otsinguline tee, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine, motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused. Koolikunstis on

vaja väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest õppijale endale tähtis tegevus loob talle just nimelt tähendusliku kunstikogemuse ka siis, kui lõpptulemus ei ole originaalne või sisukas laiemas kunsti ja visuaalkultuuri kontekstis. Juhul kui lõpptulemus visuaalkultuuri-, disaini- või kunstiteosena on õppes oluline, peab õpetaja kvalitatiivse muutuse teket valmivas teoses teadvustama ja toetama eesmärkide ning hindamiskriteeriumide sõnastamisega. Kunsti osaoskused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgselt käsitleda ja jälgivad disaini tsüklilist loogikat, mis on maailmas järjest laiemalt käibel nii kunstiteoste, toodete, protsesside kui ka uuringute kavandamisel.

Kunsti osaoskused on: 1) väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine); 2) plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine); 3) loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine); 4) refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

Põhikooli õpitulemustes on rõhk teadmisel ja mõistmisel ning sihipärasel kunstilisel tegevusel: idee arendamine ja parima võimaliku lahendi leidmine oma ideele. Disainiga seotud õpitulemused võrdsustatakse ainekavas plaanimise ja idee arendamisega nii, nagu see on kujunenud nüüdisaja praktikas.

2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiak

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
<p>Õpilane: 1) kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires; 2) teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava; 3) kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult; 4) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid; 5) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust.</p>	<p>Õpilane: 1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires; 2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid; 3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult; 4) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid ja kompositsiooni; 5) analüüsib oma teost ja tööd; 6) arutleb loodu üle, seostades</p>	<p>Õpilane: 1) analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid; 2) käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust; 3) rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel; 4) katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga; 5) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi</p>

	loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.	kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid; 6) analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt
--	--	---

Hindamine

Kuuste Koolis lähtutakse hindamisel vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa p 7 sätetest. Kuuste Kooli kunstiõpetuse aines hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist kunstilistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Hindamisel kasutatakse Kuuste Koolis kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist lähtuvalt püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Hindamise objektiks võib olla Kuuste Koolis õppival õpilasel nii valminud teos, visuaalset kirjaoskust kui tööprotsess (sh kavandid, harjutused, visandid, pikemaajalise praktilise töö vaheetapid, tunnis osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele). Mahukamate, erinevat õppesisu integreerivate ülesannete puhul on põhjendatud hindamine mitme hindega, et anda paremini tagasisidet erinevate oluliste aspektide kohta ning väärtustada iga õpilase mõtete ja lahenduse isikupära. Et motiveerida õpilasi lisatööd tegema ja uusi sihte seadma, võib hinnata ka õpilaste head või väga head sooritust konkursil või ainevõistlusel. Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Kunstiõpetuses juhendatakse õpilase hindamisel kooliastmeti järgnevalt:

I kooliastmes hinnatakse:

õpilase oskust keskenduda sobivatele kujutamiseviisidele kasutades selleks erinevaid kunsti töövahendeid ja –materjale; loovat kunstialast tegutsemist individuaal- või rühmatööna; oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid.

II kooliastmes hinnatakse:

õpilase teadmisi ja oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal; oskust eesmärgistada loovat tööprotsessi ning kasutada selleks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale eneseväljenduseks; õpilase teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle.

III kooliastmes hinnatakse:

õpilase individuaalset teadlikku kunstialast ja *kriitilise mõtlemise* arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises; õpilase teadmisi, oskust ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikad, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga.

I. Ainekava KUNST

I KOOLIASTE

KUNSTIÕPETUS I Klass

Õppesisu	Õpitulemused
<p>I .VÄLJASELGITAMINE , TEADMINE, MÕISTMINE -</p> <p>Mänguasjade ja omameisterdatud mudelitega lavastuslikud mängud.</p> <p>Uurimine, avastamine</p> <p>Pildiline ja ruumiline väljendus - ümarus, asjad ,inimene, geomeetria</p> <p>Meedia ja kommunikatsioon</p> <p>Kunstikultuur- Eesti ja maailm, rahvakunst</p> <p>Õppesisu:</p> <p>* Põhielementide- joon, värv, vorm, ruum, rütm jt tundmaõppimine.Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine.</p> <p>* Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine.</p> <p>Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.Vormi ja funktsiooni seos.</p> <p>Meediad kodus ja koolis.</p> <p>* Pildilise jutustuse uurimine -vormid (illustratsioon, koomiks, reklaam,animatsioon, foto, video).</p> <p>* Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides.</p>	<p>* Katsetab julgelt ja tunneb sellest rõõmu.</p> <p>* On iseseisev, kuid valmis ka koostööks.</p> <p>* Valib ise sobivaima kujutusviisi.</p> <p>* Taipab eseme vormi ja funktsiooni seost.</p> <p>.</p> <p>* Käitub endale ja teistele ohutult visuaalses ja virtuaalses maailmas.</p> <p>* Oskab kasutada nutiseadet vastavalt püstitatud ülesandele või olukorrale ja arvestab, ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju.</p> <p>* Tunneb kodukoha kultuuriobjekte.</p>

<p>II. PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE</p> <p>Värviõpetus</p> <p>Disain ja keskkond- märk ja kiri</p> <p>Materjalid ja tehnika</p> <p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Põhivärvid ja nendest segatud värvid. Kompositsioonireeglid ees suurem taga väiksem. * Disaini roll igapäevaelus: trükised, tarbevormid, ruumid, hooned, keskkond jne. * Vormi, funktsiooni ja selle seos keskkonnaga .Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. * Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine, voolimine jne). * Joonistamine pliiaisi, viltpliiatsitega ja maalimine guašš/akvarell värvidega. 	<ul style="list-style-type: none"> * Sõnastab enne tööle hakkamist, mida kavatseb teha, mis vahendeid ja materjale kasutab ja kuidas kujutab. * Katsetab kõiki tehnikaid ning peab silmas pildi kompositsioonireegleid. * Tunneb ja teab mis on põhivärvid. * Lahendab disainiprotsessi lihtsamaid ülesandeid, esitades nii verbaalselt kui ka visuaalselt oma ideede lahendusi.
<p>III. REFLEKSIOON, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid kirjeldamine (See oleks justkui.... See meenutab mulle....);Pildilised jutustused. * Kirjeldab etteantud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks. 	<ul style="list-style-type: none"> * Oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada.

Õppesisu.	Õpitulemused
<p>I.VÄLJASELGITAMINE , TEADMINE, MÕISTMINE -</p> <p>Uurimine, avastamine</p> <p>Pildiline ja ruumiline väljendus - ümarus, asjad ,inimene, geomeetria</p> <p>Meedia ja kommunikatsioon</p> <p>Kunstikultuur- Eesti ja maailm, rahvakunst</p> <p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Piltjutustuste uurimine: (nt. joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon). * Põhielementide- joon, värv, vorm, ruum, rütm jt tundmaõppimine. Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine. * Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine. * Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Kujustamine looduslikust materjalist, paberi-, plastmassi-, metalli jäätmetest (nt.figuurid,lelud). Modelleerimine jääkmaterjalidest, tutvumine geomeetriliste põhivormidega. Inimese kujutamine: täisfiguur eest-ja külgvaates, liikumises. * Eluslooduse (loomad, linnud-asendid ja liikumine), eluta looduse (kivi,vesi jne) kujutamine joone ja silueti abil. * Meediad kodus ja koolis. Kunst ümbritsevas keskkonnas (nt. arhitektuur, skulptuur, maal, graafika). * Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides. 	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Katsetab julgelt ja tunneb sellest rõõmu. * On iseseisev, kuid valmis ka koostööks. * Valib ise sobivaima kujutusviisi. <ul style="list-style-type: none"> * Oskab joonistada eluta looduse vorme ja tehivorme (akvarellpliats, õlikriit ,guašš) * Taipab eseme vormi ja funktsiooni seost. <ul style="list-style-type: none"> * Käitub endale ja teistele ohutult visuaalses ja virtuaalses maailmas. <ul style="list-style-type: none"> * Oskab kasutada nutiseadet vastavalt püstitatud ülesandele või olukorrale. <ul style="list-style-type: none"> * Tunneb kodukoha kultuuriobjekte.

<p>II. PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE</p> <p>Värvi ja kompositsiooniõpetus</p> <p>Disain ja keskkond- märk ja kiri</p> <p>Materjalid ja tehnika</p> <p>Õppesisu:</p> <p>* Värvi- ja kompositsiooniõpetus ning kompositsiooni tasakaal ja koloriit. Kuue värviring: põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme (oranž, roheline, violett) värvid. Helestamine ja tumestamine ning külmad ja soojad toonid. Pildipinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted).</p> <p>* Disaini roll igapäevaelus: (nt. trükised, ruumid, hooned, keskkond jne). Vormi ja funktsiooni seos. Ruumide kaunistamine tähtpäevadeks.</p> <p>* Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine, voolimine jne).</p> <p>* Joonistamine pliiatsi, viltpliiatsitega ja maalimine guašš/akvarell värvidega.</p> <p>* Pildilise jutustuse vormid ja vahendid (nt. illustratsioon, koomiks, reklaam, animatsioon, foto ja fotoseeria, video), esitlused kunstist.</p>	<p>* Leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni.</p> <p>* Tunneb ja teab mis on põhivärvid ning oskab segada põhivärvidest seguvärve II astme värve.</p>
<p>III. REFLEKSIION, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <p>Õppesisu:</p> <p>* Visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid kirjeldamine (See oleks justkui.... See meenutab mulle....); Pildilised jutustused (nt, mida märkan.. mida näen. Mis tundub sulle oluline?)</p> <p>* Kirjeldab etteantud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks?</p> <p>* Kaaslaste tööde analüüs ja tagasiside.</p>	<p>* Teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt.</p> <p>* Võrdleb materjalide üldisi omadusi.</p> <p>* Oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada.</p>

KUNSTIÕPETUS III KLASS

Õppesisu	Õpitulemused
<p>I.VÄLJASELGITAMINE , TEADMINE, MÕISTMINE -</p> <p>Uurimine, avastamine</p> <p>Pildiline ja ruumiline väljendus - ümarus, asjad ,inimene, geomeetria</p> <p>Meedia ja kommunikatsioon</p> <p>Kunstikultuur- Eesti ja maailm, rahvakunst</p> <p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none">* Põhielementide- joon, värv, vorm, ruum, rütm jt tundmaõppimine.Iseloomulike tunnuste ning peamise esiletoomine.* Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine.Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine.* Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.* Meediad kodus ja koolis. Tegelikkuse ja virtuaalsete keskkondade võrdlus.* Pildilise jutustuse vormid ja vahendid (nt. illustratsioon, koomiks, reklaam, animatsioon, foto ja fotoseeria, video).* Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalide uurimine.	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none">*Katsetab julgelt ja tunneb sellest rõõmu.* On iseseisev, kuid valmis ka koostööks.* Valib ise sobivaima kujutusviisi. * Rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid.* Oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned.* Oskab kasutada nutiseadet vastavalt püstitatud ülesandele või olukorrale.* Käitub endale ja teistele ohutult visuaalses ja virtuaalses maailmas.* Uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid. * Tunneb kodukoha kultuuriobjekte. * Tunneb ja teab mis on põhivärvid ning oskab segada põhivärvidest seguvärve II astme värve.

II. PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE

Värvi ja kompositsiooniõpetus

Disain ja keskkond- märk ja kiri

Materjalid ja tehnika

Õppesisu:

- * Värvi- ja kompositsiooniõpetus ning kompositsiooni tasakaal, dominant ja koloriit. Kuue värviring: põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme (oranž, roheline, violet) värvid. Helestamine ja tumestamine ning külmad ja soojad toonid. Meeleolu väljendamine värvidega.
- * Disaini roll igapäevaelus: (nt, trükised, ruumid, hooned, keskkond jne). Vormi ja funktsiooni seos. Kirjaharjutused ja tööd joonlauaga.
- * Tutvumine maal, skulptuur, graafika teemadel.
- * Erinevate kunstitehnikate materjalid, tövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine, voltimine jne). Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. Erinevate tekstuuride loomine. Meisterdamine loodus-ja tehismaterjalist.
- * Joonistamine pliiatsi, viltpliiatsitega ja maalimine guašš/akvarell värvidega. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks.

III. REFLEKSION, ANALÜÜS JA KRIITIKA

Õppesisu:

- * Visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid kirjeldamine (See oleks justkui.... See meenutab mulle...);Pildilised jutustused (nt, mida märkan.. mida näen. Mis tundub sulle oluline?)
- * Kirjeldab etteantud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin.

* Oskab segada põhitoone, oskab väljendada meeleolu värvilaikudena (aastaajad looduses).

* Katsetab kõiki tehnikaid ning peab silmas pildi kompositsioonireegleid.

* Eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, vahtplast, puit, traat, plekk jne).

* Oskab materjale ühendada ja kasutada.

* Teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt.

* Võrdleb materjalide üldisi omadusi.

* Kasutab õpitud kunstimõisteid kõnes ja kirjas.

* Kasutab analüüsimiseks vaatlust ja mõtestab kunsti olemust ja arendab kriitilist mõtlemist kunstis.

* Kaaslaste tööde analüüs ja tagasiside.

II KOOLIASTE KUNSTIÕPETUS IV KLASS

Õppesisu	Õpitulemused
<p>I.VÄLJASELGITAMINE , TEADMINE, MÕISTMINE -</p> <p>Uurimine, avastamine, ideede arendamine</p> <p>Pildiline ja ruumiline väljendus - ümarus, asjad ,inimene, geomeetria</p> <p>Kunstikultuur- Eesti ja maailm, rahvakunst</p> <p>Õppesisu:</p> <p>* Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.</p> <p>* Liikumise kujutamine. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted.</p> <p>Uurimuslik ja loov koostöö.</p>	<p>I.VÄLJASELGITAMINE , TEADMINE, MÕISTMINE</p> <p>* Loeb lihtsamaid kaarte ja põhiplaane (maakaarti ja hoone (klassiruumi) plaani, sisekujunduse kavand) seostades kujutatut reaalse ruumiga.</p> <p>* Viib kokku õpitud kunstniku ja tema teose.</p> <p>* Teab kahemõõtmelise kujutamise (lisaks eelnevalt õpitule akvarell) lihtsamaid baaselemente (punkt, joon, pind, heledus, värv) ja kompositsiooni põhimõtteid (tasakaal, kattumine, teravus, suurus) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel;</p>

<ul style="list-style-type: none"> * Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine. * Erinevad mineviku ja nüüdiskunst teosed ja seosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused. * Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Ruumide kaunistamine tähtpäevadeks. * Erinevad mineviku ja nüüdiskunst teosed ja seosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused. 	<ul style="list-style-type: none"> * Teab kolmemõõtmelise kujutamise lihtsamaid baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid (suurus, mõõtmed, värv ja materjal) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; * Märkab ja kirjeldab õpetaja abiga tarbeeseme suurust, vormi ja materjali selle otstarbe ja kasutatavuse aspektist. * Võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi. * Kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid. * Oskab kasutada nutiseadet vastavalt.
<p>II. PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE</p> <p>Värvi ja kompositsiooniõpetus; Visuaalne kirjaoskus</p> <p>Disain ja keskkond- märk ja kiri</p> <p>Meedia ja kommunikatsioon</p> <p>Materjalid ja tehnika</p> <p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Värv kui väljendusvahend. Ühe värvi erinevad toonid (nt kollakas-, sinakas- ja pruunikasroheline); kolmanda astme värvide saamine esimese ja teise astme värvide segamise teel; * Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant ja koloriit. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks. Tööd joonlaua ja sirkliga * Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses. * Märkide ja sümbolite kasutamine (sh meedias ja reklaamis). Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu, 	<p>II. PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> * Katsetab kõiki tehnikaid ja tunneb lihtsamaid kompositsiooni võtteid ning peab silmas pildi kompositsiooni reegleid. * Teab kahemõõtmelise kujutamise (lisaks eelnevalt õpitule akvarell) lihtsamaid baaselemente (punkt, joon, pind, heledus, värv) ja kompositsiooni põhimõtteid (tasakaal, kattumine, teravus, suurus) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel. * Uurib disainilahendusi ja leiutab ise. * Lahendab õpetaja esitatud probleemi, läbib kõiki disaini protsessi etappe ning toetudes õpetaja juhendamisele ja etteantud materjalidele. * Kavandab enda idee või teose; teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik.

<ul style="list-style-type: none"> * Erinevate tehnikate õppimine (nt. maali (akvarell/ guašš), joonistused, graafika, foto, video, vormimine jne). * Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtete kasutamine loomingus. * Teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja töövõtete, materjalide ning kompositsiooni põhimõtte hulgast. * Koostööoskus rühmas ühistöö tegemisel. * Etikett: Näitusetöö nimesilt (autori nimi, klass, teose nimi, töö tehnik, töö mõõdud, aasta, juhendav õpetaja), 	<ul style="list-style-type: none"> * Mõistab, mis on joonte ja pindade kogumõju, kompositsioon ja kooskõla. * Enne värvide kandmist tööle katsetab neid eraldi paberil. * Loob kunstitööd, uurides ja analüüsides teemaga seotud allikaid ning kavandades enda ideed.
<p>III. REFLEKSIION, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> * Analüüsib ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt. * Eneseanalüüsi ja refleksiooni harjutamine töö tegemise ajal ja peale tööprotsessi lõppu õpetaja antud küsimuste abil.; Näiteks: Kolbi mudeli ainetel: Mis tunnis toimus? Kuidas ma ennast tunnen? Mida ma õppisin? Millega õpitu seostub? Kuidas ma õpitut saan kasutada? * Annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust. 	<p>III. REFLEKSIION, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> * Käitub virtuaalmaailmas eetilisel, mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust. * Kirjeldab enda ja teiste visuaalteoste olulisemaid tunnuseid (tehnikat, vormi, värvi, kompositsiooni, meeleolu, sisu elemente) vastavalt ülesandele. * Selgitab õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööprotsessi (Millise teema valisin? Milliste töövahenditega oma tööd tegin? Mis oli kõige keerulisem? Millega olen kõige enam rahul?). * Annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis (tunnustsmärgid, suuline või kirjalik lühike tagasiside “Mulle meeldib, kuidas sa...”). Kasutab õpitud kunstimõisteid kõnes ja kirjas. * Kasutab analüüsimiseks vaatlust ja mõtestab kunsti olemust ja arendab kriitilist mõtlemist kunstis.

KUNSTIÕPETUS V KLASS

Õppesisu	Õpitulemused
I.VÄLJASELGITAMINE , TEADMINE, MÕISTMINE - Uurimine, avastamine, ideede arendamine Pildiline ja ruumiline väljendus - ümarus, asjad ,inimene, geomeetria Kunstikultuur- Eesti ja maailm, rahvakunst, kunstiajalugu Õppesisu: * Inimese, looduse ja tehisvormide suhe.Varju tekkimine. Vaikelu. * Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. * Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. * Kunstiteoste, kunstivoolude, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine. * Erinevad mineviku ja nüüdiskunst tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.	I.VÄLJASELGITAMINE , TEADMINE, MÕISTMINE * On valmis katsetama uusi tehnikaid, sh digitaalseid. * Võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi. * Loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab. * Kasutab olulisemaid õpitud kunstimõisteid ja teab kunstnikke. * Kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid. * Rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava.

<p>* Ruumide kaunistamine tähtpäevadeks.</p>	
<p>II. PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE</p> <p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiivõpetus; Visuaalne kirjaoskus</p> <p>Disain ja keskkond- märk ja kiri</p> <p>Meedia ja kommunikatsioon</p> <p>Materjalid ja tehnika</p> <p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Kromaatilised ja akromaatilised värvid. Kolmanda astme värvide saamine täiendvärvide segamise teel. * Dünaamiline ja staatiline kompositsioon. Plaanilisus pildi pinnal (ees ja taga). Perspektiiv ja kunsti mõisted. * Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti ja disaini kaudu. 	<p>II. PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> * Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi. * Kasutab maalimisel värvide eri toone. * Katsetab kõiki tehnikaid ja tunneb lihtsamaid kompositsiooni võtteid ning peab silmas pildi kompositsiooni reeglid. * Tunnetab oma huvisid ja võimeid. * On valmis katsetama uusi tehnikaid, visandab ja kavandab. * Uurib disainilahendusi ja leiutab ise. * Rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valiku.

<ul style="list-style-type: none"> * Märkide ja sümbolite kasutamine pildis, maalil, meedias ja reklaamis ine. Kolmandikureegel kunstis (maalimisel, joonistamisel ja fotograafias). * Teksti kujundamine (nimekujundus, fantaasiakiri, kirjaoptika). * Kunstiliigid (nt. arhitektuur, skulptuur, maal, tarbekunst) tutvumine. Ainetevaheliste seoste loomine. * Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. * Maali, joonistuse, graafika, skulptuuri, foto, video jne tehnikad ning töövõtted. * Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtete kasutamine loomingus. * Koostööoskus rühmas ühistöö tegemisel. 	<ul style="list-style-type: none"> * Oskab rühma liikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule.
<p>III. REFLEKSIION, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> * Analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt. * Selgitab ja analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööd, tuues esile töökäigu ning põhjendades oma tehtud sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid. * Annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust. 	<p>III. REFLEKSIION, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> * Uurimuslik ja loov koostöö. * Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami. * Arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. * Rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valiku. * Kasutab õpitud kunstimõisteid kõnes ja kirjas. * Kasutab analüüsimiseks vaatlust ja mõtestab kunsti olemust ja arendab kriitilist mõtlemist kunstis.

KUNSTIÕPETUS VI KLASS

Õppesisu	Õpitulemused
<p>I.VÄLJASELGITAMINE , TEADMINE, MÕISTMINE -</p> <p>Uurimine, avastamine, ideede arendamine -</p> <p>Pildiline ja ruumiline väljendus - ümarus, asjad ,inimene, geomeetria</p> <p>Kunstikultuur- Eesti ja maailm, rahvakunst</p> <p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Inimese, looduse ja tehisevorme suhe. Vaikelu kujutamine. * Piiratud ja piiramata pinnad. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. * Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine. * Ideede leidmine materjalide korduvkasutuseks. Ainetevaheliste seoste loomine. * Jäljendamine kui õppimisviis. * Uurib ja tutvub kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude taustaga (nt.Varakristlik- ja Bütsantsi kunst (mosaiik),Merovingide ja Karolingide kunst (initsiaal), Romaani kunst (kindlus), Gooti kunst (vitraaž) . * Ruumide kaunistamine tähtpäevadeks. 	<p>I.VÄLJASELGITAMINE , TEADMINE, MÕISTMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> * Kasutab sõnumite ja emotsioonide edastamist kunstis. * On valmis katsetama uusi tehnikaid, sh digitaalseid. * Võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi ning uurib erinevaid kunstiliike. * Loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;Kasutab tehnilisi abivahendeid (joonlaud, sirkel) vastavalt vajadusele ja võimalustele. * Loeb lihtsamaid kaarte ja põhiplaanid (maakaarti ja hoone (klassiruumi) plaani, sisekujunduse kavand) seostades kujutatut reaalse ruumiga. * Kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid. Rakendab loomisel digivahendeid (telefoni kaamera, digijoonistuse rakendused jms). * Rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava.
<p>II. PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE</p> <p>Värvi- kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus; Visuaalne kirjaoskus</p> <p>Disain ja keskkond- märk ja kiri</p> <p>Meedia ja kommunikatsioon</p> <p>Materjalid ja tehnika</p> <ul style="list-style-type: none"> * Valgus, vari ja värv objekti vormi edasiandmisel.Värv kui väljendusvahend, heledusastmed. 	<p>II. PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> * Mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja värvikooskõla. * Teab kolmemõõtmelise kujutamise lihtsamaid baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid (suurus, mõõtmed, värv ja materjal) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel.

<ul style="list-style-type: none"> * Faktuurpilt, materjalitrükk. Perspektiiv, Op kunst ja kunsti mõisted. * Teksti kujundamine. Illustratsioon. Märkide ja sümbolite kasutamine kunstis. * Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses. Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. * Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. * Sõnumite ja emotsioonide edastamine, oma tööde võrdlus kunstiajaloo näidetega. * Maali akvarell/guašš, joonistuse, graafika, skulptuuri, foto, video, digitaalgraafika tehnikad jms ning töövõtted. * Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. * Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtete kasutamine loomingus. Teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja töövõtete, materjalide ning kompositsiooni põhimõtte hulgast. * Koostööoskus rühmas ühistöö tegemisel. 	<ul style="list-style-type: none"> * Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnika võtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid. * On valmis katsetama uusi tehnikaid, visandab ja kavandab. * Uurib disainilahendusi ja leiutab ise rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikut. * Oskab rühma liikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule.
<p>III. REFLEKSIION, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> * Analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt; * Selgitab ja analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööd, tuues esile töökäigu ning põhjendades oma tehtud sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid; * Kasutab õpitud kunstimõisteid kõnes ja kirjas. * Annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust. 	<p>III. REFLEKSIION, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> * Kunstiteoste analüüsimine. Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu lahtimõtestamine. * Arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas; Käitub virtuaalmaailmas eetilisel. * Rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valiku. * Kasutab analüüsimiseks vaatlust ja mõtestab kunsti olemust ja arendab kriitilist mõtlemist kunstis.

**III KOOLIASTE
KUNSTIÕPETUS VII KLASS**

Õppesisu	Õpitulemused
<p>I.VÄLJASELGITAMINE , TEADMINE, MÕISTMINE -</p> <p>Uurimine, avastamine, ideede arendamine</p> <p>Pildiline ja ruumiline väljendus - ümarus, asjad ,inimene, geomeetria</p> <p>Kunstikultuur- Eesti ja maailm, rahvakunst</p> <p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid, tehnika, ümbrus (kontekst), sõnum jne * Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne. * Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. * Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (nt.foto, video, animatsioon, digitaalgraafika). * Tehnoloogia ja kunst. Keskkond ja kunst. Kommunikatsioon kunstis. * Värvipsühholoogia ja järeldused. * Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana. Kadreerimine, pildiplaanid, detailid. * Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Kunstiga seotud elukutsed. <p>Kunstiterminoloogia kasutamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> *. Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja. Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Eesti ja maailm - keskajast barokini. Rahvakunst - käise-, vöö- jt kirjad. 	<p>I.VÄLJASELGITAMINE , TEADMINE, MÕISTMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> * Katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid. <p>Kasutab IKT vahendeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, seost teiste kultuurinähtuste, teaduse, tehnika ja meediaga. * Uurib nüüdiskunsti nähtusi, oskab arutleda nende väljendusvahendite, sõnumite, esteetilisuse, eetilise jne üle. * Tunneb visuaalse kunsti mõisteid ning oskab neid kõnes kasutada. * Teab värvipsühholoogia tõlgendust kunstis.

II. PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE

Värvi- kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus; Visuaalne kirjaoskus

Disain ja keskkond

Märk ja kiri

Meedia ja kommunikatsioon

Materjalid ja tehnika -

Õppesisu:

- * Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad ja tasakaal.
- Kolmandikureegel kunstis (maalimisel, joonistamisel ja fotograafias),
- * Abstraktne kompositsioon (geomeetiline ja vabakompositsioon).
- Joonperspektiiv ühe ja kahe koondpunktiga. Sümmeetria ja asümmeetria (konstrueerimine kesktelje ja horisontaaltelje abil). Ruumiillusioonid. OP-kunst.
- * Teksti ja pildi koosmõju (nt. graafilises disainis, koomiksis)
- * Looduslikud ja tehiskeskkonnad. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus.
- * Metafoorid reklaamis. Infootsing erinevatest teabeallikatest. Digitaalne pilditöötlus. Originaal, koopia, reproduktsioon. Foto ajaloolise dokumendina. Autorikaitse.
- * Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Kunstiteoste säilitamine Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne.

II. PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE

- * Arendab teadlikult oma võimeid ja isikupära ja hindab originaalsust.
- * Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ning tunnetab oma huvisid ja võimeid.
- * Eristab pildi koloriiti, oskab seda kirjeldada.
- * Mõistab vormide ja värvide subjektiivsemaid ning universaalsemaid tähendusi.
- * Katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid. Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, seost teiste kultuurinähtustega, teaduse, tehnika ja meediaga.
- * Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus.
- * Loob erinevaid tekstuure ja faktuure.
- * Oskab rühma liikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule.

<p>* Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, akvarell, kollaaž, skulptuur, paberi marmoreerimine, installatsioon jne).</p> <p>* Koostööoskus rühmas ühistöö tegemisel.</p>	
<p>III. REFLEKSIOON, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <p>* Teoste analüüs (nt.ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst). Erinevad tõlgendusvõimalused ja vaatepunkt. Kunstis oskussõnavara kasutamine.</p> <p>* Analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt. Õppeainete vaheliste seoste loomine ja selle analüüs.</p> <p>* Kaasõppijate seisukohtade kuulamine, toetava tagasiside andmine ja eriarvamuste aktsepteerimine.</p>	<p>II. REFLEKSIOON, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <p>* Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.</p> <p>* Leiab erinevaid tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstist rääkides oskussõnavara.</p> <p>* Analüüsib enne kasutamist visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses.</p> <p>* Arendab ja õpib kuulama kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktseptib eriarvamusi.</p>

KUNSTIÕPETUS VIII KLASS

Õppesisu	Õpitulemused
----------	--------------

I.VÄLJASELGITAMINE , TEADMINE, MÕISTMINE -

Uurimine, avastamine, ideede arendamine

Pildiline ja ruumiline väljendus - ümarus, asjad ,inimene, geomeetria

Kunstikultuur- Eesti ja maailm, rahvakunst

Õppesisu:

* Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid, tehnika, ümbrus (kontekst), sõnum jne.

* Kujutamise viisid: (mt.stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine, kuldlõige jne).

* Isiklik stiil- oma kujutamisevõtete ja stiili väljatöötamine.

* Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

* Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine ja infootsing erinevatest teabeallikatest. Digitaalne pilditöötlus.

* Foto kui ajalooline dokument. Originaal, koopia,

* Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana. Kadreerimine, pildiplaanid, detailid

* Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Kunstiga seotud elukutsed.

Kunstiterminoloogia kasutamine.

* Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja. Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid.Eesti ja maailm - keskajast barokini. Rahvakunst ja selle areng (tänavakunst ja selle mõju kultuurile).

* Looming ja autorlus (tuntumad kunstnikud ja nende teosed).

* Kunstinäituse külastamine või info otsimine internetist.Rahvakunst - käise-, vöö- jt kirjad.

I.VÄLJASELGITAMINE, TEADMINE, MÕISTMINE

* Arendab teadlikult oma võimeid ja isikupära. Hindab originaalsust.

* Katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid.

* Uurib ja tunneb Eesti ja maailma olulisemaid kunstiteoseid.

* Kasutab IKT vahendeid.

* Tunneb visuaalse kunsti mõisteid ning oskab neid kõnes kasutada.

* Uurib nüüdiskunsti nähtusi, oskab arutleda nende väljendusvahendite, sõnumite, esteetilisuse, eetilise jne üle.

* Mõistab disaini kui protsessi.

II. PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE

Värvi- kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus;Visuaalne kirjaoskus

Disain ja keskkond- märk ja kiri

Meedia ja kommunikatsioon

Materjalid ja tehnika -

Õppesisu:

- * Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad ja tasakaal. Abstraktne kompositsioon (geomeetiline ja vabakompositsioon). Joonperspektiiv ühe ja kahe koondpunktiga. Sümmeetria ja asümmeetria (konstrueerimine kesktelje ja horisontaaltelje abil). Ruumiillusioonid. OP-kunst.Teksti ja pildi koosmõju koomiks.
- * Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis.
- * Detailid kunstis, suurendamine ja vähendamine.
- * Pildikeel. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile
- * Infootsing erinevatest teabeallikatest. Digitaalne pilditöötlus. Originaal, koopia, reproduktsioon. Foto ajaloolise dokumendina. Autorikaitse.
- * Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile.
- * Kunstiteoste säilitamine Kujutamise viisid:(nt. stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne).
- * Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, akvarell, kollaaž, skulptuur, paberi marmoreerimine, installatsioon jne).
- * Koostööoskus rühmas ühistöö tegemisel.

II PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE

- * Arendab teadlikult oma võimeid ja isikupära ja hindab originaalsust.
- * Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ning tunnetab oma huvisid ja võimeid.
- * Eristab pildi koloriiti, oskab seda kirjeldada.
- * Mõistab vormide ja värvide subjektiivsemaid ning universaalsemaid tähendusi.
- * Katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid.
- * Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, seost teiste kultuurinähtuste, teaduse, tehnika ja meediaga, sihtgrupiga.

- * Oskab rühma liikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule.

<p>III. REFLEKSIION, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> * Teoste analüüs (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst). Erinevad tõlgendusvõimalused ja vaatepunkt. Kunstis oskussõnavara kasutamine. * Analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt. * Õppeainete vaheliste seoste loomine ja selle analüüs. * Kaasõppijate seisukohtade kuulamine, toetava tagasiside andmine ja eriarvamuste aktsepteerimine. 	<p>III. REFLEKSIION, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> * Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nende vahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. * Leiab erinevaid tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstist rääkides oskussõnavara. * Analüüsib enne kasutamist visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses. * Kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktsepteerib eriarvamusi, arendab kriitilist mõtlemist kunstis.
---	---

KUNSTIÕPETUS IX KLASS

Õpisisu	Õpitulemused
----------------	---------------------

I.VÄLJASELGITAMINE, TEADMINE, MÕISTMINE -

Uurimine, avastamine, ideede arendamine

Pildiline ja ruumiline väljendus - ümarus, asjad, inimene, geomeetria

Kunstikultuur- Eesti ja maailm, rahvakunst

Õppesisu:

- * Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid, tehnika, ümbrus (kontekst), sõnum jne.
- * Kolmandikureegel ja kuldlõige kooskõla.
- * Isiklik stiil- oma kujutamisevõtete ja stiili väljatöötamine.
- * Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine ja infootsing erinevatest teabeallikatest.
- * Foto kui ajalooline dokument. Originaal, koopia.
- * Kopeerimine ja plagiaat. Uurib kuidas viidata ning oskab teiste autorite teoseid ja nende osi kasutada oma töös või loomes nii, et tegevus ei riiva autori õigusi.
- * Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana.
- * Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Kunstiga seotud elukutsed. Kunstiterminoloogia kasutamine.
- * Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja. Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Eesti rahvakunsti seosed teiste rahvaste etnograafilise kunstiga. Õppeainetevahelised seosed.
- * Looming ja autorlus (tuntumad kunstnikud ja nende teosed).
- * Kunstinäituse külastamine või info otsimine internetist.

I.VÄLJASELGITAMINE, TEADMINE, MÕISTMINE

- * Katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid.

Kasutab IKT vahendeid.

- * Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, seost teiste kultuurinähtuste, teaduse, tehnika ja meediaga.
- * Uurib nüüdiskunsti nähtusi, oskab arutleda nende väljendusvahendite, sõnumite, esteetilisuse, eetilise jne üle.

- * Teab, mis on kopeerimine ja plagiaat, ning oskab teiste autorite teoseid ja nende osi kasutada loomes nii, et tegevus ei riiva autori õigusi.

- * Uurib iseseisvalt kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude tausta.

- * Leiab infot erinevate allikate kohta, suhtudes neisse allikakriitiliselt.

<p>II PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE</p> <p>Värvi- kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus ;Visuaalne kirjaoskus</p> <p>Disain ja keskkond; Märk ja kiri</p> <p>Meedia ja kommunikatsioon</p> <p>Materjalid ja tehnika</p> <p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad ja tasakaal. * Teose muutmine mõjusamaks peegelduse, perspektiivi, illusiooni või muu võttega. * Piiratud ja piiramata pind . Korduvuse mõju. Mustrid. * Märk - märgi tähenduse muutus ajaloos, firmamärk. Kiri - šrift raamatus, plakatil, reklaamis vm. * Jäljendamine kui õppimisviis. * Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. <p>Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt. joonistamine, maal, akvarell, kollaaž, skulptuur, paberi marmoreerimine, installatsioon jne). <p>Koostööoskus rühmas ühistöö tegemisel.</p>	<p>II PLAANIMINE JA IDEEDE ARENDAMINE; LOOMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> * Arendab teadlikult oma võimeid ja isikupära. Hindab originaalsust. * Katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid. * Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, seost teiste kultuurinähtuste, teaduse, tehnika ja meediaga. * Tunneb Eesti ja maailma olulisemaid kunstiteoseid. * Uurib nüüdiskunsti nähtusi, oskab arutleda nende väljendusvahendite, sõnumite, esteetilisuse, eetiliseuse jne üle. * Mõistab disaini kui protsessi. * Loob erinevaid tekstuure ja faktuure.
<p>III. REFLEKSIION, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> * Teoste analüüs (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst). Erinevad tõlgendusvõimalused ja vaatepunkt. Kunstis oskussõnavara kasutamine. * Analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega 	<p>III. REFLEKSIION, ANALÜÜS JA KRIITIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> * Leiab erinevaid tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstist rääkides oskussõnavara. * Analüüsib enne kasutamist visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses.

<p>ning ühiskonna muutustega üldisemalt; Õppeainete vaheliste seoste loomine ja selle analüüs.</p> <p>* Kaasõppijate seisukohtade kuulamine, toetava tagasiside andmine ja eriarvamuste aktsepteerimine.</p>	<p>* Kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktseptib eriarvamusi.</p> <p>* Kasutab analüüsimiseks vaatlust ja mõtestab kunsti olemust ja arendab kriitilist mõtlemist kunstis.</p>
--	---

2.2. Muusika

2.2.1. Õppeaine kirjeldus

Muusikal kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel. Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele. Muusikaga tegelemine rikastab tundeelu, kujundab esteetilisi hoiakuid ja kultuurilisi tõekspidamisi. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Muusikaõpetuses tähtsustatakse:

- 1) ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
- 2) loomingulist eneseväljendust;
- 3) õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
- 4) õpilase isikliku suhet muusikaga ning muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;
- 5) muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetilise väärtushinnangute kujunemisel;
- 6) õppija huvi ja isikupära.

Muusika õppeaine sisuks on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud.

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,
- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,
- 5) muusika kuulamine,
- 6) muusikalugu,
- 7) muusikaline kirjaoskus.

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks.

Musitseerimine on keskne tegevus muusikateadmiste ja -oskuste omandamiseks ning loova ja harmoonilise isiksuse kujunemiseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, hoolivust, paindlikkust ja tundetarkust ning juhatakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega, mille käigus luuakse võimalused muusikalise eneseväljenduse ja esinemisjulguse kujunemiseks ning arenemiseks. Omaloomingulises tegevuses rakendatakse ja kinnistatakse muusikateadmisi ja -oskusi. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse muusika väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning omandatakse kultuuriloolisi teadmisi.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat elementaarset noodikirja lugemise oskust, mida omandatakse musitseerides ja mis loob eeldused muusika teadlikumaks mõistmiseks.

Muusika võimaldab osaleda kultuuris mitmel viisil ja kujundada elukestvat harrastust. Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikamaitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja maailma kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Muusikaõpetuse lahutamatu osa on kooli kontserdielus osalemine, et õpilased omandaksid kogemusi nii esineja, kuulaja kui ka korraldajana. Muusikaõpetust kavandades ja korraldades leitakse tunnivälise loometegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, kontsertide jm esinemiste kavandamine, töötoad jms).

2.2.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Õpilane: 1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest; 2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused; 3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust; 4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid; 5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivälitused, rütmid ja pausid: 2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA-astmerida, JOvõti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).	Õpilane: 1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist; 2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumises; 3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle; 4) osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides; 5) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid; 6) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu; 7) märkab ja teadvustab kultuurilist	Õpilane: 1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana; 2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel; 3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansamblis); 4) arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel; 5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid; 6) väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit

	<p>mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse; 8) leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas; 9) väärtustab loojat (sh autoriõigust arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse; 10) väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmifiguurid ja pausid: taktimõõt 4/4 ja eeltakt; duur-, moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).</p>	<p>ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel; 7) teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust; 8) tegutseb eetilisel ja ohutult virtuaalmaailmas ning on teadlik autoriõigusest; 9) valib endale meelepärase muusikaga tegelemise viisi, hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega; 10) teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältsed, rütmifiguurid ja pausid: taktimõõdud laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele; 11) mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.</p>
--	---	--

2.2.3. Hindamine

Kuuste Koolis lähtutakse hindamisel vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa p 7 sätetest. Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist lähtuvalt püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Kuuste Kooli muusikaõpetuse aines hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei

arvestata. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, solistina, ansamblis, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel.

I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi. II ja III kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes.

II Ainekava MUUSIKAÕPETUS Kuuste Kool

Tundide maht on toodud Kuuste Kooli õppekava üldosas p 3.2

I KOOLIASTE

MUUSIKAÕPETUS I KLASS

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusikalistele fraasidele toetuv vaba ja loomulik hingamine laulmisel; ilmekuse ja pingevaba tooni saavutamine laulmisel; * laulude esitamine liikumise ja liigutustega; * tähelepanu juhtimine õigele kehahoiule, hääle tekitamisele, diktsioonile; laulmise kõlaline puhtus ja ilmekus; * eesti rahvalaulude õppimisel hääle ja hingamise tekitamine; * astmete SO, MI, RA laulmine käemärkide järgi. 	<p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust; * laulab vaba loomuliku häälega, selge diktsiooniga ning ilmekalt; * osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; * laulab üksinda ja koos teistega klassis ning koolikooris; * on omandanud ühise lauluvara, sealhulgas eesti rahvalaule; * mõistab laulupeo tähendust; * laulab astmeid käemärkide ja astmetrepi järgi.
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * rütmipillide tundmaõppimine ja rakendamine laulude saateks: rütmipillid- kõlapulgad, tamburiin, triangel, kuljused, marakad, kastanjetid; * plaatpillid- kellamäng, ksülofon, kõlaklahvid, käsikellad; * kehapillide rakendamine rütmisaates. 	<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * tunneb õpitud rütmipille ja omab nende mänguvõtteid; * rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab keha-, rütmi-, plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusika sisu ja meeleolu tunnetamine ning väljendamine liikumise kaudu; * eesti laulu –ja ringmängud. 	<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge.
<p>Omalooming</p>	<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

<ul style="list-style-type: none"> * lihtsate rütmiliste kaasmängude rakendamine, kasutades erinevad pille; * astmemudelid lihtsates kaasmängudes; * liisusalmid, regivärsid, laulusõnad jne; * loovliikumine. 	<ul style="list-style-type: none"> * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * kasutab lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks;
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * heliteose iseloomu, meeleolu mõistmine, kujutamine; * laulude ja instrumentaalsete karakterpalade kuulamine; * muusikalise silmaringi avardamine, kuulamise kultuuri arendamine; * kiire ja aeglane liikumine muusikas; kõrge ja madal heli; vaikne ja vali muusika; 	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * väljendab muusika meeleolu ja iseloomu kunstiliste vahenditega; * eristab kuulates laulu- ja pillimuusikat; * eristab ja kasutab kirjeldamisel muusikalisi teadmisi: kiire ja aeglane liikumine muusikas; kõrge ja madal heli; vaikne ja vali;
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * MI, SO, RA astmete tundmaõppimine ja omandamine; * rütmivormide TA, TI-TI, TA-A, PAUS tundmaõppimine, kasutamine laulude rütmisaates; * oskussõnade tähendus ja kasutamine: (<i>kordamis-</i>, <i>lõpumärk</i>, <i>noodijoonestik</i>, <i>noodipea</i>, <i>noodivars</i>, <i>astmetrepp</i>; <i>eeslaulja</i>, <i>rahvalaul</i>, <i>rahvapill</i>, <i>rahvatants</i>). 	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * tajub ja õpib laulma astmetel MI, SO, RA põhinevaid mudeleid; * mõistab TA, TI-TI, TA-A ja TA-pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; * mõistab omandavate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.
<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * kontsertide, muuseumide, etenduste külastamine; * kogetud muusikaelamuste kirjeldamine. 	<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli; * kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;

MUUSIKAÕPETUS II KLASS

<p>Õppesisu ja -tegevused</p> <p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * lihtsate laulude laulmine, jätkata I klassis alustatud tööd; * kõlalise puhtuse ja emotsionaalsuse taotlemine ühehäälsel laulmisel; * laulude esitamine liikumise ja kujundlike liigutustega; * ühislauluvara omandamine, ka pähe õppimine. 	<p>Õpitulemused</p> <p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust; * laulab vaba loomuliku häälega, selge diktsiooniga ning ilmekalt; * laulab üksinda ja koos teistega klassis ning koolikooris; * on omandanud ühislauluvara, ka peast.
<p>Pillimäng</p>	<p>Pillimäng</p>

<ul style="list-style-type: none"> * pillide ja kehapilli rakendamine laulude saadetes ja kaasmängudes; * lihtsamad mänguvõtted 6- keelsel kandlel; * lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine õpitud lauludele; 	<ul style="list-style-type: none"> * kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes; * on omandanud 6- keelse kandle esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides; * loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel.
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusika sisu ja meeolelu väljendamine liikumise kaudu; * eesti laulu –ja ringmängud. 	<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * tunnetab ning väljendab muusika sisu ja meeolelu liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge.
<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine, kasutades erinevad pille; * liisusalmid, regivärsid, laulusõnad jne; * loovliikumine. 	<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeolelu väljendamiseks; * väärtustab enese ja teiste loomingut;
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusikapala karakteri, meeolelu mõistmine ning väljendamine; * muusikalised väljendusvahendid: <i>kurb, lõbus</i>, nende tähendus ja kasutamine; * silmaringi avardamine, kuulamise kultuuri kujundamine. 	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * väljendab muusika meeolelu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * kirjeldab kuulatavat muusikat, kasutades õpitud muusikalisi väljendusvahendeid; * oskab muusikat kuulata, avardades oma muusikalist silmaringi.
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * meetrum ja rütm; kahe- ja kolmeosaline taktimõõt; taktijoon, lõpumärk; kordusmärgid; * SO, MI, RA, LE, JO astmete tundmaõppimine noodijoonestikul ja omandamine kuuldeliselt; * rütmivormide TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, pauside kinnistamine ja kasutamine laulude rütmisaates; * oskussõnade tähendus ja kasutamine: <i>takt, taktimõõt, taktijoon, rütm, meloodia, tempo, piano, forte</i>. 	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * tunneb kahe- ja kolmeosalist taktimõõtu; oskab kasutada taktijoont, lõpumärki, kordusmärki; * tajub ja õpib laulma astmetel SO, MI, RA, LE, JO põhinevaid mudeleid; * mõistab TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; * mõistab sisus olevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.
<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * kontsertide, muuseumide, etenduste külastamine; * kogetud muusikaelamuste kirjeldamine. 	<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli; * kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;

MUUSIKAÕPETUS III KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * kõlalise puhtuse ja emotsionaalsuse taotlemine ühehäälsel laulmisel; * lihtsate ühehäälsate laulude, kaanonite, Eesti ja teiste rahvaste laulude laulmine. 	<p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * laulab pingevara tooniga, üksinda ja koos teistega klassis ning koolikooris; * laulab eesti ja teiste rahvaste muusikat; * on omandanud ühislauluvara, teab peast EV hümnid.
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * rütmiliste, meloodiliste kaasmängude rakendamine lauludele; * plokkflöödi esmaste mänguvõtete omandamine, 6- keelse kandle mänguoskuste süvendamine. 	<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes; * on omandanud plokkflöödi ja 6- keelse kandle esmased mänguvõtted ning kasutab neid muusikaseerides;
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusika sisu ja meeleolu tunnetamine ning väljendamine liikumise kaudu; * tantsude, laulu –ja ringmängude õppimine. 	<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib laulu- ja ringmänge.
<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine, kasutades erinevaid pille; * liisusalmid, regivärsid, laulusõnad jne; * loovliikumine. 	<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks; * väärtustab enese ja teiste loomingu;
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * heliteose karakteri, meeleolu mõistmine, kirjeldamine; * muusikalised väljendusvahendid: <i>rütm, dünaamika, meloodia</i>, nende tähendus ja kasutamine; * mõistete vokaal- ja instrumentaalmuusika tutvustamine; * muusikažanrite valss, marss, polka tundmaõppimine; * mõisted <i>solist, ansambel, koor, koorijuht, dirigent, orkester</i>. 	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * oskab kirjeldada muusika meeleolu ja karaktereid sõnaliselt ja kunstiliste vahenditega; * tunneb mõisteid: <i>rütm, dünaamika, meloodia</i>. * teab vokaal ja instrumentaalmuusika tähendust ja oskab neid kuulamisel eristada; * teab ja eristab muusikažanre valss, marss ja polka; * teab õpitud mõistete tähendusi ja oskab neid kirjeldamisel kasutada.
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * meetrum ja rütm; kahe- ja kolmeosaline taktimõõt; * JO- võti, selle tähendus ja kasutamine; * astmete DI ja ülemine JO tundmaõppimine noodijoonestikul ja omandamine kuuldeliselt; 	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * tunneb kahe- ja kolmeosalist taktimõõtu; * teab JO-võtme tähendust ja astmeid alumisest JO-st ülemise JO-ni, oskab neid kasutada laulmises; * tajub ja õpib laulma astmetel alumisest JO-st ülemise JO-ni;

<ul style="list-style-type: none"> * rütmivormide TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, poolpaus, tervetaktpaus kinnistamine ja kasutamine; * oskussõnade tähendus ja kasutamine: <i>crescendo</i>, <i>diminuendo</i>, >, < . 	<ul style="list-style-type: none"> * tunneb rütmivorme TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TAI-RI, TI-RI-TI-RI ja pause ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; * mõistab õpitud oskussõnade tähendust, kasutab neid praktikas.
<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * kontsertide, muuseumide, etenduste külastamine; * kogetud muusikaelamuste kirjeldamine. 	<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli; * kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;

II KOOLIASTE MUUSIKAÕPETUS IV KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * lihtsate ühehäälsuse, paigutise kahehäälsusega laulude, kaanonite, laulmine; * hääle kõlalises arendamine, puhtuse ja emotsionaalsuse taotlemine, pehme tooni saavutamine; * laulude laulmine loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga; * omandab kooliastme ühislaulu ja rahvalaulu. 	<p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades; * laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaal koosseisudes, tunnis ning tunnivälises tegevuses; * mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaulu; * oskab kuulata iseennast, teisi, koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab teisi.
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * rütmiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele; * pillide mänguoskuste arendamine ja süvendamine. 	<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * kasutab üksinda ning koos musitseerides õpitud pillimängu oskusi; * mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast.
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * meloodia, rütmi, tempo, dünaamika ja vormi tunnetamine ning väljendamine liikumise kaudu; * eesti rahvatantsude tundmine, õppimine. 	<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * Kasutab üksinda ning koos liikudes muusikalisi oskusi ja teadmisi. * oskab tantsida õpitud eesti rahvatantse.
<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide loomine, kasutades erinevad pille; 	<p>Omalooming</p>

* lihtsamate tekstide –liisusalmide ja regivärsside loomine.	* julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; * kasutab omaloomingus muusikalisi oskusi ja teadmisi.
Muusika kuulamine ja muusikalugu * muusikalise analüüsivõime ja võrdlemisoscuse arendamine; * muusika oskussõnade kasutamise tähtsustamine analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes; * ühe-, kahe- ja kolmeosalised lihtvormid, nende tutvustamine; * vokaalmuusika: hääleliigid (sopran, alt, tenor, bass), kooriliigid: (laste -, poiste -, mees -, nais -, segakoor) kuulamine ja võrdlemine; * pilliderühmade (klahv-, keel-, puhk-, löök-) eristamine.	Muusika kuulamine ja muusikalugu * kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; * on tutvunud ühe-, kahe- ja kolmeosaliste lihtvormidega; * teab erinevaid hääle- ja kooriliike; * teab ja eristab kuulamisel pillirühmi;
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * meetrum ja rütm; neljaosaline taktimõõt; * absoluutsed helikõrgused c, d, e, f, g, a, h noodijoonestikul ja klaviatuuril; * viiulivõti, duur ja moll; * oskussõnade tähendus ja kasutamine: <i>helilaadid duur ja moll; pool- ja tervetoon, kolmkõla; viiulivõti, klaviatuur, oktaav.</i>	Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * tunneb taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4; * teab tähtnimede asukohti noodijoonestikul ja klaviatuuril; * tunneb mõisteid duur ja moll; * teab viiulivõtme tähendust; * teab õpitud oskussõnade tähendusi ja oskab neid muusikalises kirjaoskuses teadlikult kasutada.
Õppekäigud * kontsertide, näituste, huvikoolide külastamine; * kogetud muusikaelamuste kirjeldamine.	Õppekäigud * huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; * arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil, kasutades muusikalist oskussõnavara.

MUUSIKAÕPETUS V KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
Laulmine, hääle arendamine * ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;	Laulmine, hääle arendamine * laulab ühe- või kahehäälselt klassis enda hääle omapära arvestades;

<ul style="list-style-type: none"> * hääle individuaalsete omaduste (tämbel ja diapason) arendamine ja kujundamine; * tähelepanu pööramine poiste algavale häälemurdele; * laulupeo traditsiooni tähenduse kinnistamine; * eesti rahvalaulude (sh regilaulude) ja ühislauluvara omandamine. 	<ul style="list-style-type: none"> * oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast; * laulab koolikooris (õpetaja valikul) ja/või vokaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; * mõistab laulupeo traditsiooni tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaule) ning on omandanud ühislauluvara.
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * rütmiliste ostinato`de rakendamine õpitud lauludele; * rütmi-, plaat- ja keelpillide mänguoskuste arendamine ja rakendamine musitseerides. 	<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast; * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus).
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusika meloodia, rütmi, tempo, dünaamika tunnetamine ning väljendamine liikumise kaudu; * eesti rahvatantsude tundmine, õppimine. 	<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises). * oskab tantsida õpitud eesti rahvatantse.
<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * enda ideede ja loovuse võimetekohane esitamine ja rakendamine nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes; * lihtsamate tekstide –liisusalmide ja regivärsside loomine; * meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * kaasmänge ja/või ostinatode loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel. 	<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusika oskussõnade kasutamise tähtsustamine analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes; * eesti koorimuusika; * eesti rahvamuusika. 	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * põhjendab arvamust kuulatava muusika kirjeldamisel; * teab erinevaid kooriliike ja eesti tuntumaid koore ning dirigente; * oskab iseloomustada eesti rahvamuusikat, teab eesti rahvapille ja rahvatantse.
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * tutvub kaheksandik taktimõõdu mõiste ja näidetega; * helilaad ja helistik; duur ja moll; * alteratsioonimärgid: diees, bemoll, bekarr; 	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * mõistab taktimõõtude 3/8 ja 6/8 tähendust; * teab märke diees, bemoll, bekarr ja nende tähendusi; * teab mõisteid helistik ja helilaad; * kasutab muusikalises kirjaoskuses õpitud teadmisi.

* absoluutsed helikõrgused c, d, e, f, g, a, h noodijoonestikul ja klaviatuuril.	
Õppekäigud * kontsertide, näituste, huvikoolide külastamine; * kogetud muusikaelamuste kirjeldamine	Õppekäigud * huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; * arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel v kirjalikul viisil, kasutades muusikalist oskussõnavara.

MUUSIKAÕPETUS VI KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
Laulmine, hääle arendamine * ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel; * hääle individuaalsete omaduste (tämbel ja diapasoon) arendamine ja kujundamine; * tähelepanu pööramine poiste häälemurdele; * laulude laulmine ilmekalt, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga; * eesti rahvalaulude ja ühislauluvara omandamine.	Laulmine, hääle arendamine * laulab ühe- või kahehäälselt klassis, oma hääle omapära arvestades; * laulab koolikooris (õpetaja valikul) ja/või erinevates vokaal-instrumentaal koosseisudes, tunnis ning tunnivälises tegevuses; * mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaule ning kooliastme ühislausele; * oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast.
Pillimäng * rütmiliste ostinato`de rakendamine õpitud lauludele; * rütmi-, plaat- ja keelpillide mänguoskuste arendamine ja rakendamine musitseerides.	Pillimäng * oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast; * kasutab pillimängus õpitud tehnilisi oskusi ja teadmisi.
Muusikaline liikumine * muusika meloodia, rütmi, tempo, dünaamika tunnetamine ning väljendamine liikumise kaudu; * rahvaste tantsude tundmine, õppimine.	Muusikaline liikumine * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises). * teab ja oskab tantsida õpitud rahvaste tantse.
Omalooming * enda ideede ja loovuse võimetekohane esitamine ja rakendamine nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes; * kaasmänge ja/või ostinatode loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel.	Omalooming * julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; * kasutab omaloomingus muusikalisi oskusi ja teadmisi.

<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusikalise analüüsivõime ja võrdlemisoscuse arendamine; * muusika oskussõnade kasutamise tähtsustamine analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes; * Eesti ärkamisaegne muusika ja I laulupidu. * Euroopa rahvaste (Eesti, Soome, Rootsi, Norra, Venemaa, Läti, Leedu, Suurbritannia, Iiri, Poola, Saksamaa, Austria, Ungari) muusika ja nende riikide kuulsad heliloojad. 	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; * teab ärkamisajaga seotud muusikaloojaid ja esitajaid; * on tutvunud Eesti, Soome, Rootsi, Norra, Venemaa, Läti, Leedu, Suurbritannia, Iiri, Poola, Saksamaa, Austria ja Ungari muusika traditsioonidega ning suhtub neisse lugupidavalt;
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * dünaamika-, tempomärgid; * helistik, duur ja moll; * alteratsioonimärgid: diees, bemoll, bekarr; * absoluutsed helikõrgused c, d, e, f, g, a, h noodijoonestikul. 	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * Kasutab muusikalises kirjaoskuses õpitud muusikalisi teadmisi. * mõistab dünaamika- ja tempomärkide tähendusi; * teab märke diees, bemoll õpitud duurides ja mollides; * teab tähtnimede asukohti noodijoonestikul ja klaviatuuril.
<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * kontsertide, näituste, huvikoolide külastamine; * kogetud muusikaelamuste kirjeldamine. 	<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; * arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suuliselt, kirjalikult, kasutades muusikalist oskussõnavara.

III KOOLIASTE

MUUSIKAÕPETUS VII KLASS

<p>Õppesisu ja -tegevused</p>	<p>Õpitulemused</p>
<p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel; * hääle individuaalsete omaduste (tämbel ja diapason) arendamine ja kujundamine, tähelepanu pööramine poiste häälemurdele; * eesti rahvalaulu ja kooliastme ühislaulude laulmine; * laulude laulmine ilmekalt, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga; * õpilase innustamine osalema laulurepertuaari valimisel. 	<p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas; * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaal koosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusika hariduslikku tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.
<p>Pillimäng</p>	<p>Pillimäng</p>

<ul style="list-style-type: none"> * rütmiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele; * meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * muusikaliste teadmiste ja oskuste rakendamine pillimängus. 	<ul style="list-style-type: none"> * rakendab pillimängus üksi ja rühmas teadmisi muusikast ning väljendab oma loomingulisi ideid; * loob improvisatsioone ning rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel.
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusika meloodia, rütmi, tempo, dünaamika tunnetamine ning väljendamine liikumise kaudu; * rahvaste tantsude tundmine, õppimine. 	<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab üksi ja rühmas liikudes teadmisi muusikast ning väljendab oma loomingulisi ideid; * tantsib ja teab õpitud rahvaste tantse.
<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * enda ideede ja loovuse võimetekohane esitamine ja rakendamine nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes; 	<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab omaloomingus teadmisi muusikast ning väljendab oma loomingulisi ideid.
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * kuulatud muusikapala analüüsi ja arutlusoskuse arendamine; * muusika oskussõnade kasutamise tähtsustamine analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes; * pillirühmad (keel-, puhk- ja löökpillid)- kuulamine, eristamine; * Idamaade muusika- ja kultuuripärand; * muusika väljendusvahendid. 	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * väljendab oma arvamust kuulatud muusikast, põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt või kirjalikult; * eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löökpille ning pillikoosseise; * on tutvunud Idamaade muusika pärandiga, leiab neis iseloomulikke jooni ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused; * kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit).
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendus ning kasutamine muusikalistes tegevustes; * taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja 3/8, 6/8 tähendus laulurepertuaarist tulenevalt ning kasutamine musitseerimisel; * heli ja selle omadused; * muusikainstrumentid ja liigitus. * absoluutsed helikõrgused c, d, e, f, g, a, h noodijoonestikul. 	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <ul style="list-style-type: none"> * mõistab põhiliste helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalises tegevuses; * mõistab laulurepertuaarist tulenevalt neljandik ja kaheksandik-taktimõõdu tähendust; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) muusikainstrumentide nimetused; b) heli omadused, dünaamika, tempo; c) absoluutsed helikõrgused.
<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * kontsertide, näituste, huvikoolide külastamine; * kogetud muusikaelamuste kirjeldamine 	<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; * arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suuliselt, kirjalikult, kasutades muusikalist oskussõnavara.

MUUSIKAÕPETUS VIII KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel; * hääle individuaalsete omaduste (tämbid ja diapason) arendamine ja kujundamine; * laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooniga; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; * kooliastme ühislaulude omandamine; * võimalus osaleda laulu repertuaari valimisel. 	<p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapäras; * laulab koolikooris (õpetaja soovitusel) ja/või musitseerib erinevates vokaal-, instrumentaal-koosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * on omandanud oma kooliastme ühislaulud; * osaleb laulu repertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti.
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusikaliste oskuste ja teadmiste rakendamine musitseerimisel; * kaasmänge ja/või ostinatode loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * rütmi-, plaat- ja keelpillide mänguoskuste kinnistamine ja rakendamine musitseerides. 	<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab pillimängus õpitud tehnilisi teadmisi ning väljendab oma loomingulisi ideid; * kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusika meloodia, rütmi, tempo, dünaamika tunnetamine ning väljendamine liikumise kaudu; * pop- ja rocktantsude tundmine, õppimine. 	<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * Rakendab üksi ja rühmas liikudes teadmisi muusikast ning oskab arvestada kaasõpilastega; * teab ja oskab tantsida õpitud pop- ja rocktantsu.
<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * enda ideede ja loovuse võimetekohane esitamine ja rakendamine nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes; * meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * lihtsamate tekstide- regivärsside ja laulusõnade loomine. 	<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab omaloomingus teadmisi ja oskusi muusikast ning väljendab oma loomingulisi ideid; * loob improvisatsioonid ning rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel.
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusika oskussõnade kasutamise tähtsustamine analüüsidest ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes; * klahvpillid ja elektrofonid; * muusikatööstus ja äri; * Hispaania, Ladina-Ameerika, Põhja- Ameerika muusika- ja kultuuripärand; 	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * väljendab oma arvamust kuulatud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * eristab kõla ja kuju järgi klahvpille ja elektrofone; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete; * teab autoriõigusi ja sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi;

<ul style="list-style-type: none"> * pop- ja rockmuusika; * muusikalised oskussõnad a) <i>elektrofonid, klahvpillid, muusikainstrumentide nimetused</i>; b) <i>spirituaal, gospel, blue</i>; c) <i>pop- ja rokkmuusika, süvamuusika</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> * on tutvunud Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika muusika- ja kultuuripärandiga, leides iseloomulikke jooni ning oskab neid võrrelda eesti rahva muusikaga; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) <i>elektrofonid, klahvpillid, muusikainstrumentide nimetused</i>; b) <i>spirituaal, gospel, blue</i>; c) <i>pop- ja rokkmuusika, süvamuusika</i>.
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendus ning kasutamine muusikalistes tegevustes; * neljandik ja kaheksandik-taktimõõdu tähenduse mõistmine laulurepertuaarist tulenevalt; * absoluutsed helikõrgused c, d, e, f, g, a, h noodijoonestikul ja klaviatuuril. 	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <ul style="list-style-type: none"> * mõistab põhiliste helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalises tegevuses; * mõistab neljandik ja kaheksandik-taktimõõdu tähendust laulu repertuaarist tulenevalt; * teab absoluutsete helikõrguste asukohta noodijoonestikul ja oskab neid kasutada pillide mängimisel.
<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * kontsertide, näituste, huvikoolide külastamine; * kogetud muusikaelamuste kirjeldamine. 	<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; * arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suuliselt, kirjalikult, kasutades muusikalist oskussõnavara.

MUUSIKAÕPETUS IX KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel; * laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooniga; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; * kooliastme ühislaulude omandamine; osalus laulude valimisel. 	<p>Laulmine, hääle arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; * on omandanud oma kooliastme ühislaulud; * osaleb laulu repertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti.
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * muusikaliste oskuste ja teadmiste rakendamine musitseerimisel; * kaasmänge ja/või ostinatode loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * rütmi-, plaat- ja keelpillide mänguoskuste kinnistamine ja rakendamine musitseerides. 	<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab pillimängus õpitud tehnilisi teadmisi ning väljendab oma loomingulisi ideid; * kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.
<p>Muusikaline liikumine</p>	<p>Muusikaline liikumine</p>

<ul style="list-style-type: none"> * muusika meloodia, rütmi, tempo, dünaamika tunnetamine ning väljendamine liikumise kaudu; * pop- ja rocktantsude tundmine, õppimine. 	<ul style="list-style-type: none"> * Rakendab üksi ja rühmas liikudes teadmisi muusikast ning oskab arvestada kaasõpilastega; * teab ja oskab tantsida õpitud rahvaste tantse.
<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * enda ideede ja loovuse võimetekohane esitamine ja rakendamine nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes; * meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * lihtsamate tekstide- regivärsside ja laulusõnade loomine. 	<p>Omalooming</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab omaloomingus teadmisi ja oskusi muusikast ning väljendab oma loomingulisi ideid; * loob improvisatsioone ning rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel.
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * kuulatud muusikapala analüüsi ja arutlus-, võrdlemisoscuse arendamine; * lavamuusika- ooper, operett, ballett, muusikal; * Prantsusmaa, Itaalia, Aafrika muusika- ja kultuuripärand; * džässmuusika; * filmimuusika. 	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit); * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; * eristab pop- ja rokkmuusikat, džässmuusikat, lavamuusikat; * on tutvunud Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika muusika- ja kultuuripärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; * mõistab oskussõnade tähendust: a) <i>muusikateater- ooper, ballett, muusikal, operett</i>; b) <i>filmi-, džäss-, süvamuusika</i>.
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <ul style="list-style-type: none"> * kordavalt I ja II kooliastme muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnavara kinnistamine. 	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <ul style="list-style-type: none"> *teab ja kinnistab I ja II kooliastme muusikalise kirjaoskuse aluseid ja oskussõnavara ning kasutab neid analüüsides ja musitseerides.
<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * kontsertide, näituste, huvikoolide külastamine; * kogetud muusikaelamuste kirjeldamine. 	<p>Õppekäigud</p> <ul style="list-style-type: none"> * huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; * arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suuliselt, kirjalikult, kasutades muusikalist oskussõnavara.